

33/2008. (III. 27.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. §-a (3) bekezdésének *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendelem el:

A támogatás célja

1. §

A támogatás célja a nem termelő beruházások révén a vidéki táj megőrzése, az egyedi tájérték fenntartása, a növény- és állatvilág fajgazdagságának növelése, a környezeti állapot javítása, az önként vállalt agrár-környezetgazdálkodási előírások betartásának és teljesítésének elősegítése, a Natura 2000 területek közjóléti értékének növelése, valamint a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez való hozzájárulás.

Fogalmak

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *első kivitel*: a sövény, illetve mezővédő fásítás telepítésének első évi munkái a talaj-előkészítéstől a csemeteültetés befejezéséig;

2. *MePAR*: a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 31. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendeletben (a továbbiakban: MePAR rendelet) szabályozott rendszer;

3. *Natura 2000 terület*: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeletetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. §-ának előírásai szerint a MePAR-ban lehatárolt terület;

4. *telepítési engedély*: az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 35. §-a alapján jóváhagyott telepítési-kivitelezési tervet engedélyező határozat;

5. *áttört szerkezetű fásítás*: olyan, legalább három sorban telepített, három szintet alkotó (cserjeszint, alsó és felső lombkoronaszint) fás szárú növényfajokból telepített fásor és fásítás, ahol a tervezett telepítés hosszirányú függőleges síkra vetített záródása lombos állapotban 70-90 % között van;

6. *füves mezsgye*: gyeptelepítéssel létrehozott gondozott gyepsáv;

7. *parcella*: olyan összefüggő, a környező területektől fizikailag egyértelműen elhatárolható földterület, amelyen egy termelő egy növényfajt vagy növényfajtaát termeszt;

8. *sérülékeny ivóvízbázisok védőterülete*: a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet alapján a MePAR tematikus rétegének megfelelően lehatárolt, az irányító hatóság által közleményben megjelölt terület;

9. *árvíz sújtotta terület*: olyan terület, melyet 10 év alatt legalább háromszor sújtott árvíz, és erről az illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság hatósági bizonyítványt ad;

10. *belvizes terület*: olyan terület, amelyen 5 év alatt legalább háromszor fordult elő belvíz, és erről az illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság hatósági bizonyítványt ad;

11. *Vásárhelyi Terv célterülete*: a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény alapján külön jogszabályban meghatározott, a MePAR tematikus rétegének megfelelően lehatárolt, az irányító hatóság által közleményben megjelölt terület;

12. *kedvezőtlen adottságú terület*: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások esetében a kedvezőtlen adottságú területek és az azokhoz tartozó települések megállapításáról szóló 24/2007. (IV. 17.) FVM rendelet alapján meghatározott, a MePAR tematikus rétegének megfelelően lehatárolt terület;

13. *Érzékeny Természeti Területek (a továbbiakban: ÉTT)*: az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet alapján a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

14. *Magas Természeti Értékű Területek (a továbbiakban: MTÉT terület)*: a Natura 2000 területek, illetve az ÉTT területek együttes, az irányító hatóság által közleményben megjelölt területe;

15. *rovarteleltető bakhát*: a ragadozó ízeltlábúak megtelepedését elősegítő és fészkelésre alkalmas rovarteleltető földpítmény;

16. *kerítés*: olyan létesítmény, amely a rajta történő átjutást biztosító segédberendezéseivel (kapuk, vadrácsok, lépcsős vagy létrás átjárók) együtt képes a legelő háziállatok adott területen történő tartására;

17. *gyeptelepítési terv*: az irányító hatóság által közleményben kiadott útmutató alapján elkészített tervdokumentum;

18. *mesterséges fészekodú*: mezőgazdasági területeken előforduló védett madárfajok fészkelési lehetőségeinek bővítésére szolgáló berendezés;

19. *mesterséges fészkelősziget*: halastavak nyílt vízfelületén elhelyezett, cölöpökre rögzített, a halastavak környezetében előforduló védett madárfajok fészkelési lehetőségeinek bővítésére szolgáló berendezés.

20. *mesterséges denevérodú*: mezőgazdasági területeken előforduló védett denevérfajok szaporodási lehetőségeinek bővítésére szolgáló berendezés;

21. *T-ülőfa*: mezőgazdasági területeken vadászó védett vártamadarak (ragadozók, rovarevők) táplálkozási lehetőségeinek bővítésére szolgáló berendezés.

A támogatott célterületek, a támogatás jellege

3. §

(1) Támogatás vehető igénybe az alábbi földhasználati intézkedésekre:

a) első kivételre:

aa) sövénytelepítésre,

ab) mezővédő fásításra;

b) gyeptelepítésre:

ba) füves mezsgye telepítésére,

bb) ültetvény sorközgyepesítésére,

bc) környezetvédelmi célú gyeptelepítésre,

bd) természetvédelmi célú gyeptelepítésre;

c) rovarteleltető bakhát létesítésére gyeptelepítéssel.

(2) Támogatás vehető igénybe az alábbi eszközbeszerzésekre:

a) gyepterület hasznosítása során alkalmazható természetes alapanyagú kerítés kialakítására,

b) természetes alapanyagú madárvédelmi berendezések létesítésére.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjának ba) alpontjában meghatározott földhasználati intézkedésre támogatás kizárólag az (1) bekezdés aa), illetve ab) alpontjában meghatározott földhasználati intézkedés után nyújtott támogatással együtt vehető igénybe.

(4) Az (1) bekezdésben szereplő támogatások alapjának a 6. § (1) bekezdés, 7. § (1) bekezdés, 8. § (1) bekezdés, 9. § (1) bekezdés, 10. § (1) bekezdés, 11. § (1) bekezdés, valamint a 12. § (1) bekezdés szerinti jogosultság alapjául szolgáló területen megvalósított földhasználati intézkedések minősülnek.

(5) A (2) bekezdésben szereplő támogatások alapjának a 13. § (1) bekezdés és 14. § (1) bekezdés szerinti jogosultság alapjául szolgáló területen megvalósított, illetve a beszerzett eszköz üzembe helyezése minősül.

A támogatás mértéke

4. §

(1) A támogatás maximális mértéke a földhasználati intézkedéseknél az elszámolható kiadások 100 %-a, de legfeljebb:

- a) sövénytelepítés esetén 300 eurónak megfelelő forintösszeg/100 folyóméter;
- b) mezővédő fásítás esetén 800 eurónak megfelelő forintösszeg /100 folyóméter;
- c) füves mezsgye létesítése esetén 30 eurónak megfelelő forintösszeg /100 folyóméter;
- d) ültetvény sorközgyepesítése esetén 310 eurónak megfelelő forintösszeg /ha;
- e) környezetvédelmi célú gyeptelepítés esetén 310 eurónak megfelelő forintösszeg /ha;
- f) természetvédelmi célú gyeptelepítés esetén 310 eurónak megfelelő forintösszeg /ha;
- g) rovarteleltető bakhát létesítése esetén 30 eurónak megfelelő forintösszeg /100 folyóméter.

(2) A támogatás maximális mértéke eszközbeszerzés esetén az elszámolható kiadások 100 %-a, de legfeljebb:

- a) kerítések esetében: 315 eurónak megfelelő forintösszeg /100 folyóméter;
- b) madárvédelmi berendezések esetében: 60 eurónak megfelelő forintösszeg /berendezés.

(3) E rendelet alkalmazásában a földhasználati intézkedésekkel kapcsolatban felmerült elszámolható kiadásnak minősülnek a következő tevékenységek költségei:

- a) terület-előkészítés;
- b) tápanyag-utánpótlás;
- c) szaporítóanyag-beszerzés és -tárolás;
- d) telepítés.

(4) E rendelet alkalmazásában az eszközbeszerzés esetén felmerült elszámolható kiadásnak minősül:

- a) eszköz bekerülési költsége;
- b) alapanyag költsége;
- c) terület-előkészítés költsége;
- d) létesítés költsége;

e) a létesítéshez kapcsolódóan az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: EMVA általános rendelet) 31. § (1) bekezdésében meghatározott szolgáltatások költségei, az ott meghatározott mértékig, melyek azonban nem haladhatják meg az összes elszámolható kiadás 12 %-át.

A támogatás igénybevételének feltételei

5. §

(1) A támogatás igénybevételére – a (2) és (3) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel – a kérelmező akkor jogosult, ha az alábbi támogatási intézkedések valamelyikének keretében a tervezett beruházással érintett területre vonatkozóan jogerős helyt adó vagy részben helyt adó támogatási határozattal rendelkezik:

a) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 39. cikke szerinti agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekről szóló külön jogszabály alapján;

b) a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet alapján (az a) pontban foglalt intézkedéssel együtt továbbiakban: agrár-környezetgazdálkodási támogatási program).

(2) Támogatást vehetnek továbbá igénybe a Natura 2000 területek földhasználói, akik a művelethez kapcsolódó földterület hasznosításával összefüggésben felmerülő kiadásokat, illetve kockázatokat viselik, ha a területileg érintett nemzeti park igazgatóság igazolja, hogy a tervezett beruházás természetvédelmi értéke az adott területen magas.

(3) A 3. § (1) bekezdés b) pontjának bc)-bd) alpontjában meghatározott földhasználati intézkedések esetén támogatást vehetnek igénybe az (1), illetve (2) bekezdés alá nem tartozó egyéb területek földhasználói is, akik a művelethez kapcsolódó földterület hasznosításával összefüggésben felmerülő kiadásokat, illetve kockázatokat viselik.

(4) Támogatás igénybevételére nem jogosult

a) költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada 50 % felett van;

b) az a gazdálkodó, aki a támogatási kérelem benyújtását megelőző két naptári évben végleges kizárásra került az (1) bekezdés a) pontja, illetve b) pontja szerinti agrár-környezetgazdálkodási támogatási programból;

c) az a gazdálkodó, akinek a támogatási kérelem benyújtását megelőző két naptári évben az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet alapján nyújtandó kifizetését az előírások nem teljesítése miatt 100%-kal csökkentették.

(5) A 3. § (1) bekezdésében szereplő földhasználati intézkedések esetén a beruházást legkésőbb a támogatási kérelemnek helyt adó határozat jogerőre emelkedését követő év május 31-ig meg kell valósítani.

(6) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjának *bc)* alpontjában és *bd)* alpontjában szereplő intézkedések esetén, amennyiben a kérelmező a beruházással érintett területre vonatkozóan az 5. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint támogatásban részesül, a beruházás nem kezdhető meg az 5. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti támogatás alapján meghatározott kötelezettségek fennállásáig.

(7) A 3. § (2) bekezdésében szereplő eszközbeszerzés esetén az eszközbeszerzést legkésőbb a támogatási kérelemnek helyt adó határozat jogerőre emelkedését követő 12 hónapon belül végre kell hajtani.

(8) A kifizetési kérelem benyújtását követően a beruházást:

a) legalább 5 évig fenn kell tartani a 3. § (1) bekezdésében szereplő földhasználati intézkedések esetében;

b) legalább 3 évig fenn kell tartani a 3. § (2) bekezdésében szereplő eszközbeszerzések esetében.

6. §

(1) A 3. § (1) bekezdése *a)* pontjának *aa)* alpontja szerinti sövénytelepítés esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell egybefüggően legalább 1 hektár szántó vagy gyeperülettel (rét, legelő) hasznosítású:

a) agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban részt vevő területtel vagy

b) Natura 2000 területtel, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel;

(2) A telepítés során az *1. számú melléklet* A. pontjában felsorolt cserjefajok közül azokat a termőhelyeknek megfelelő, a tájegységben őshonos (termőhely-honos) fajokat lehet felhasználni, melyekről a területileg érintett nemzeti park igazgatóság a kérelmező kérelmére jóváhagyó nyilatkozatot adott.

(3) A támogatásra jogosult köteles a sövény telepítését az alábbi követelmények szerint elvégezni:

a) a sövény mérete egybefüggően legalább 250 méter hosszú és legalább, 1,5 méter, de legfeljebb 3 méter széles, kiterjedését a szélső tövektől számított 0,75 méter távolság (várható koronavetület) alapján kell számítani;

b) a 250 méter hosszúságot meghaladó sövényen 250 méterenként 1 db, legalább 2 méter széles átjárót kell hagyni, ahol a kiterjedés az a) pont szerint értendő;

c) a sövény kiterjedése nem haladhatja meg az érintett parcella 5 %-át;

d) a sövényt hosszanti oldalával a parcella szélével érintkezően kell telepíteni;

e) 12 %-nál nagyobb lejtésű területen a sövénynek a lejtés irányára merőleges vetületi hossza nem lehet kevesebb, mint a tényleges hossz 70 %-a;

f) telepítésekor az utakat és gyalogösvényeket szabadon kell hagyni;

g) a telepítés során igazoltan hazai eredetű szaporítóanyagot kell alkalmazni az erdészeti szaporítóanyagokról szóló 110/2003. (X. 21.) FVM rendelet előírásai szerint;

h) a telepítést 2-3 éves, iskolázott, ismételt visszametszéssel többszörösen elágaztatott cserjével kell megvalósítani;

i) a sövény telepítésében legalább három cserjefajt kell alkalmazni, és egyik faj részaránya sem haladhatja meg a 70 %-ot;

j) a sövénytelepítést – az alkalmazott pótlásokat is beleszámítva – úgy kell elvégezni, hogy biztosítva legyen az elültetett cserjék legalább 90 %-ának sikeres megmaradása, és azok akadálymentes továbbfejlődése;

k) a sövénytelepítés során az alkalmazható sortáv nem haladhatja meg az 1,2 métert, a tőtávolság pedig a 0,75 métert;

l) a sövénytelepítésre fagymentes időszakban, a vegetációs időszakon kívül kerülhet sor.

(4) A támogatásra jogosult köteles az 5. § (8) bekezdésének a) pontja szerinti időszakban a telepített sövényben megjelenő, a *1. számú melléklet* C. pontjában szereplő invazív cserje- és fajok egyedeit eltávolítani, a telepített sövényben az e fajokból megengedett invazív borítás legfeljebb 1 % lehet.

7. §

(1) A 3. § (1) bekezdése a) pontjának ab) alpontja szerinti mezővédő fásítás esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell:

a) legalább 3 hektár egybefüggő szántó vagy gyep (rét, legelő) hasznosítású,

aa) az agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban részt vevő területtel vagy

ab) Natura 2000 területtel, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel, valamint

b) az illetékes erdészeti hatóságnak az ügyfél nevére szóló, az adott területre vonatkozó jogerős telepítési engedélyével.

(2) A telepítés során a *1. számú melléklet* A. és B. pontjaiban felsorolt cserje- és fajok közül azokat a termőhelyeknek megfelelő, a tájegységben őshonos (termőhely-

honos) fajokat lehet felhasználni, melyekről a területileg érintett nemzeti park igazgatóság a kérelmező kérelmére jóváhagyó nyilatkozatot adott.

(3) A támogatásra jogosult köteles a mezővédő fásítást az alábbiakban meghatározott követelmények szerint elvégezni:

a) a fásítást legalább 250 m hosszú, legalább 6 m és legfeljebb 15 m széles egybefüggő területen kell megvalósítani; a fásítás szélességét a szélső cserjetövektől számított 0,7 m távolság (1,5 m várható koronavetület) alapján kell számítani;

b) a 250 méter hosszúságot meghaladó fásításon 250 méterenként 1 db, legalább 2 méter széles átjárót kell hagyni, ahol a kiterjedés az a) pont szerint értendő;

c) a támogatással érintett egybefüggő fásítás kiterjedése a 0,5 ha-t nem érheti el;

d) a fásítást áttört szerkezetű, őshonos fa- és cserjefajok alkalmazásával kell megvalósítani;

e) a fásítást az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény és a végrehajtására kiadott 29/1997. (IV. 30.) FM rendelet előírásaival összhangban, az erdészeti hatóság által jóváhagyott telepítés-kivitelezési tervnek megfelelően kell elvégezni;

f) a telepítés során az erdészeti szaporítóanyagokról szóló 110/2003. (X. 21.) FVM rendelet előírásai szerint igazoltan hazai eredetű szaporítóanyag használható fel;

g) a fásítást az alábbiak szerint kell elhelyezni:

ga) a parcella szélén,

gb) a fasornak a vegetációs időszakban mért uralkodó szélirányra vonatkozó teljes merőleges vetülete a fasor tényleges hosszának 70 %-át el kell érnie.

(4) A támogatásra jogosult köteles az 5. § (8) bekezdésének a) pontja szerinti időszakban a fásításban megjelenő, a 1. számú melléklet C. pontjában felsorolt invazív cserje- és fafajok egyedeit eltávolítani, a telepített fásításban az e fajokból megengedett invazív borítás legfeljebb 1 % lehet.

8. §

(1) A 3. § (1) bekezdése b) pontjának ba) alpontja szerinti füves mezsgye létesítése földhasználati intézkedés esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell legalább 1 hektár egybefüggő, szántó hasznosítású,

a) az agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban részt vevő területtel, vagy

b) Natura 2000 területtel, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel.

(2) A támogatásra jogosult köteles

a) a füves mezsgyét minimum 4 méter szélességben, de a parcella 10 %-át meg nem haladó területen úgy kialakítani, hogy a füves mezsgye hossza megegyezzen a sövény vagy a mezővédő fásítás hosszával,

b) a füves mezsgyét a 10. § (2) bekezdésben foglalt gyeptelepítési követelmények szerint kialakítani.

(3) Az 5. § (8) bekezdésének a) pontja szerinti időszakban a támogatásra jogosult köteles a füves mezsgyét az alábbiak szerint fenntartani:

- a) a füves mezsgyén gyommentes állapotot kell biztosítani, és
- b) a füves mezsgye gyepfelszínének maradandó károsítása nem megengedett.

9. §

(1) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjának *bb)* alpontja szerinti ültetvények sorközgyepesítése esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell egybefüggően legalább 0,5 hektár ültetvény hasznosítású,

- a) agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban részt vevő területtel, vagy
- b) Natura 2000 területtel, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel.

(2) A támogatásra jogosult köteles a sorközgyepesítést a 10. § (2) bekezdésben foglalt gyeptelepítési követelmények szerint elvégezni.

(3) A támogatásra jogosult köteles az 5. § (8) bekezdésének *a)* pontja szerinti időszakban a gyepfelszín az alábbiak szerint fenntartani:

- a) a gyepfelszínen gyommentes állapotot kell biztosítani, és
- b) a gyepfelszín maradandó károsítása nem megengedett.

10. §

(1) A 3. § (1) bekezdése *b)* pontjának *bc)* alpontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell legalább 1 hektár egybefüggő szántó hasznosítású területtel, amely

- a) sérülékeny ivóvízbázisok védőterületén,
- b) 12 %-nál nagyobb lejtésű MePAR-ban lehatárolt területen,
- c) árvíz sújtotta területen,
- d) belvizes területen,
- e) a Vásárhelyi Terv célterületén vagy
- f) kedvezőtlen adottságú területen

helyezkedik el.

(2) A támogatásra jogosult köteles a gyeptelepítést az alábbiakban foglalt követelmények szerint elvégezni:

- a) a gyeptelepítéshez legalább három fajból álló fű magkeverékét kell használni, amely pillangós növény magkeverékével együttesen is alkalmazható;
- b) a telepítést gyeptelepítési terv alapján kell végrehajtani;
- c) műtrágya és szerves trágya alkalmazása vetéskor engedélyezett, de a maximálisan a területre kivihető nitrogén hatóanyag-tartalom nem haladhatja meg a 170 kg/hektárt.

(3) A támogatásra jogosult köteles az 5. § (8) bekezdésének *a)* pontjában szereplő időszakban a gyepfelszín az alábbiak szerint fenntartani:

- a)* a gyepfelszínen gyommentes állapotot kell biztosítani, és
- b)* a gyepfelszín maradandó károsítása nem megengedett.

11. §

(1) A 3. § (1) bekezdése *b)* pontjának *bd)* alpontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítés esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell legalább 1 hektár egybefüggő szántó hasznosítású MTÉT területtel, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel.

(2) A támogatásra jogosult köteles a gyeptelepítést az alábbiakban foglalt követelmények szerint elvégezni:

- a)* a gyeptelepítéshez legalább öt fajból álló fű magkeverékét kell használni, amely pillangós növény magkeverékével együttesen is alkalmazható;
- b)* a telepítést gyeptelepítési terv alapján kell végrehajtani;
- c)* műtrágya és szerves trágya alkalmazása vetéskor engedélyezett, de a maximálisan a területre kivihető nitrogén hatóanyag-tartalom nem haladhatja meg a 90 kg/hektárt.

(3) A támogatásra jogosult köteles az 5. § (8) bekezdésének *a)* pontjában szereplő időszakban a gyepfelszínt az alábbiak szerint fenntartani:

- a)* a gyepfelszínen gyommentes állapotot kell biztosítani, és
- b)* a gyepfelszín maradandó károsítása nem megengedett.

12. §

(1) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti rovarteleltető bakhát létesítése esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell legalább 1 hektár egybefüggő szántó hasznosítású,

- a)* az agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban részt vevő területtel, vagy
- b)* Natura 2000 területtel, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel.

(2) A támogatásra jogosult köteles a bakhátat az alábbiak szerint kialakítani:

- a)* a bakhát mérete egybefüggően legalább 250 méter hosszúságot és legalább 2 méter széles;
- b)* a bakhát magassága 25-40 centiméter között lehet;
- c)* a bakhátat kétirányú összeszántással kell kialakítani;
- d)* a bakháton a 10. § (2) bekezdésben foglaltak szerint gyeptelepítést kell elvégezni;
- e)* a bakhát kiterjedése nem érheti el az érintett parcella területének 5 %-át.

(3) A támogatásra jogosult köteles a rovarteleltető bakhátat az 5. § (8) bekezdésének *a)* pontja szerinti időszakban az alábbiak szerint fenntartani:

- a)* a bakháton gyommentes állapotot kell biztosítani;

b) a bakhát gyepfelszínének maradandó károsítása nem megengedett.

13.§

(1) A 3. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti gyepterület hasznosítása során alkalmazható természetes alapanyagú kerítés kialakítása esetében a támogatás feltétele, hogy a kérelmezőnek rendelkeznie kell gyep (rét, legelő) hasznosítású,

- a) agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban részt vevő területtel, vagy
- b) Natura 2000 területtel, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel.

(2) A támogatásra jogosult köteles a kerítés kialakítása során az alábbiakban foglalt követelmények szerint eljárni:

- a) a kerítés fő szerkezeti elemei fa, nád, illetve vessző alapanyagokból készülhetnek;
- b) a kerítés magassága legalább 1,2 méter;
- c) a tartóoszlopokat úgy kell elhelyezni, hogy az egymástól való távolságuk ne haladja meg az 5 métert;
- d) a kerítés töréspontjainál és azoknál a tartóoszlopoknál, ahol a talajtani adottságok miatt nem biztosított azok állékonysága (pl. köves talaj, vízmosás), legalább minden tizedik tartóoszlopot legalább két oldaláról kiegészítő támasztékkal kell megerősíteni;
- e) a kerítéssel körülhatárolt területre a gyalogos és gépjárművel történő bejutást biztosítani kell.

14. §

(1) A 3. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti természetes alapanyagú madárvédelmi berendezések létesítése esetében a támogatás feltétele, hogy a kérelmezőnek rendelkeznie kell gyep (rét, legelő), szántó, nádas, halastó hasznosítású

- a) agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban résztvevő területtel, vagy
- b) Natura 2000 területtel kell rendelkeznie, az 5. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel.

(2) a természetes alapanyagú, engedélyezett madárvédelmi berendezések létesítése esetén a 2. számú mellékletben foglalt előírásoknak megfelelően kell eljárni az alábbi figyelembevételével:

- a) a 2. számú mellékletben megadott műszaki leírásnak megfelelő berendezések beszerezhetők készen vagy annak megfelelően elkészíthetők saját kivitelezésben;
- b) madárvédelmi berendezések védett természeti területen illetve MTÉT területen való kihelyezéséhez a területileg érintett nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges;
- c) a 2. számú mellékletben meghatározott „D” és „S” típusú fészekodúk, denevérodú, fészkelősziget és T-ülőfa kihelyezéséhez a területileg érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása szükséges.

15. §

A kérelmező nem jogosult támogatásra

a) a 3. § (1) bekezdése a) pontjának aa) és ab) alpontja szerinti földhasználati intézkedés esetén azokon a parcellaszegélyeken, amellyel érintkező szomszédos parcellaszegélyen megkezdett vagy befejezett sövénytelepítés, erdősítés, fásítás, illetve ültetvénytelepítés található;

b) a 3. § (1) bekezdése b) pontjának ba) alpontja szerinti földhasználati intézkedés esetén, ha a beruházással érintett területre korábban már vettek igénybe támogatást az 5. § (1) bekezdése b) pontja szerinti programban füves mezsgye telepítésére vonatkozóan;

c) a 3. § (2) bekezdése b) pontjában szereplő madárvédelmi berendezések beszerzése esetén, ha a beruházással érintett terület ültetvényként hasznosított, és az 5. § (1) bekezdése a) pontja szerinti támogatásban részesült.

Támogatási kérelem benyújtása

16. §

(1) Támogatási kérelmet egy példányban, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) által rendszeresített formanyomtatványon a kérelmező lakhelye, illetve székhelye szerint illetékes megyei MVH kirendeltséghez lehet benyújtani.

(2) A támogatási kérelmet évente július 1. és július 31. között lehet benyújtani, azzal, hogy

a) a kérelmeket csak a tárgyévben május 15-ig benyújtott egységes területalapú támogatás iránti kérelmen feltüntetett parcellákra vonatkozóan lehet benyújtani;

b) a 3. § (1) bekezdés b) pontjának bc) alpontjában, illetve bd) alpontjában szereplő intézkedések esetében csak 2009. évben lehet támogatási kérelmet benyújtani;

(3) A támogatási kérelemhez mellékelni kell:

a) a beruházással érintett ingatlanra vonatkozó 30 napnál nem régebbi hiteles tulajdoni lap-másolatot;

b) ha a beruházás nem saját tulajdonú, vagy más személy jogával terhelt ingatlanon valósul meg, a használat jogosságát igazoló okiratot, és a tulajdonos nyilatkozatát, amely szerint a kérelmező jogosult a beruházást megvalósítani és az ingatlant az 5.§ (8) bekezdésében szereplő időszakok végéig használni;

c) sövény létesítése esetén a területileg érintett nemzeti park igazgatóság 6. § (2) bekezdésében szereplő jóváhagyó nyilatkozatát;

d) mezővédő fásítás esetén:

da) az erdészeti hatóság által kiadott telepítési engedélyt;

db) a területileg érintett nemzeti park igazgatóság 7. § (2) bekezdésében szereplő jóváhagyó nyilatkozatát;

e) a megvalósítás helyét ábrázoló MePAR egyedi blokkterképét;

f) Natura 2000 terület esetén a területileg érintett nemzeti park igazgatóság 5. § (2) bekezdésében szereplő nyilatkozatát;

g) környezetvédelmi célú gyeptelepítés esetén, ha az árvíz sújtotta vagy belvizes területet érint, akkor a területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság által

kiállított hatósági bizonyítványt a terület 2. § 9. pontjában, illetve 10. pontjában foglaltak szerinti állapotára vonatkozóan;

h) a 3. § (1) bekezdésének *b)* és *c)* pontjai szerinti intézkedések esetében a gyeptelepítési tervet;

i) madárvédelmi berendezések beszerzése esetén a 14. § (2) bekezdés *b)* pontjában, illetve a 14. § (2) bekezdés *c)* pontjában meghatározott előzetes írásbeli hozzájárulásokat;

j) amennyiben az igénylő gazdasági társaság a hatályos társasági szerződés másolatát.

(4) A támogatási kérelem nem foglalja magában a kifizetési kérelmet.

(5) A kérelmező a támogatási kérelem benyújtására nyitva álló időszakonként csak egy támogatási kérelmet nyújthat be.

(6) A kérelmező egy támogatási kérelemben a 3. § (1) és (2) bekezdéseiben szereplő intézkedések közül több intézkedésre is igényelhet támogatást.

A támogatási kérelem elbírálása

17. §

(1) A rendelkezésre álló keretösszegnek a 3. § (1) bekezdésében szereplő földhasználati intézkedések és a 3. § (2) bekezdésében szereplő eszközbeszerzési intézkedések közötti megosztásának arányát az irányító hatóság közleményben teszi közzé.

(2) A benyújtott támogatási kérelmek intézkedésenként külön megállapított rangsor alapján kerülnek elbírálásra – a (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel – a 3. § (1) bekezdés *b)* pontjának *ba)* alpontjában szereplő intézkedés kivételével, mivel az a 3. § (1) bekezdés *a)* pontjának *aa)* alpontjában vagy *ab)* alpontjában szereplő intézkedéssel együtt kerül elbírálásra.

(3) Amennyiben a támogatási kérelemben szereplő intézkedéshez kapcsolódó egyes parcellák környezeti érzékenysége eltérő, úgy a bírálat során a terület nagyságával súlyozott mérték kerül figyelembe vételre.

(4) A pontrendszer részletes szabályait a 3. számú *melléklet* tartalmazza. Azt a minimális pontszámot, amelytől e rendelet alapján támogatás adható, az irányító hatóság közleményben teszi közzé.

Kifizetési kérelem benyújtása

18. §

(1) A kifizetési kérelmet egy példányban az MVH honlapján közzétett formanyomtatványon, a kérelmező lakhelye, illetve székhelye szerint illetékes megyei MVH kirendeltséghez lehet benyújtani.

(2) A kifizetési kérelmet be lehet nyújtani:

a) a 3. § (1) bekezdésében felsorolt földhasználati intézkedések esetén minden évben az egységes területalapú támogatás iránti kérelemmel egyidejűleg, legkésőbb a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő második naptári évben;

b) a 3. § (2) bekezdésében felsorolt eszközbeszerzések esetén évente:

ba) április 1–május 15. között, valamint

bb) szeptember 15–október 30. között,

legkésőbb a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő naptári évben.

(3) A kifizetési kérelemhez mellékelni kell:

a) a beruházás megvalósulását igazoló tételes bizonylatokról készített számlaösszesítőt, valamint

b) a megvalósított beruházást ábrázoló egyedi blokkterképet, az összes, a támogatási kérelemben szereplő parcellának és a megvalósított egyes beruházások helyének megjelölésével, valamint a 3. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti beruházások helyének Egységes Országos Vetületi Rendszerben legalább 3-5 méter pontossággal megadott koordinátáinak feltüntetésével.

A támogatás folyósítása

19. §

(1) A támogatás a jogcímre vonatkozó helyszíni ellenőrzések lefolytatása után egy összegben kerül folyósításra.

(2) Az MVH a 3. § (1) bekezdésében szereplő földhasználati intézkedések esetében a kifizetési kérelem adatait a MePAR rendelet szerinti adatbázis adataival összeveti, és a kimutatott túligénylések esetén az érintett földhasználókat a túligénylés tisztázására szólítja fel.

(3) A támogatás elszámolásának alapját a támogatásra jogosult által benyújtott számlaösszesítők képezik.

Ellenőrzés

20. §

A jogosultsági feltételek és a kötelezettségvállalások teljesítését az MVH külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával évente ellenőrzi.

Jogkövetkezmények

21. §

(1) Ha a támogatásra jogosult a 6. § (2) és (3) bekezdésében, a 7. § (2) és (3) bekezdésében, a 8. § (2) bekezdésében, a 9. § (2) bekezdésében, a 10. § (2) bekezdésében, a 11. § (2) bekezdésében, a 12. § (2) bekezdésében, a 13. § (2) bekezdésében, valamint a 14. § (2) bekezdésében foglaltakat megszegi, akkor:

a) részleges teljesítés esetén a támogatás 30 %-át köteles a jogosulatlanul igénybe vett támogatásokra vonatkozó szabályok szerint visszafizetni;

b) nem teljesítés esetén a támogatás egészét köteles a jogosulatlanul igénybe vett támogatásokra vonatkozó szabályok szerint visszafizetni.

(2) Ha a támogatásra jogosult a 5. § (5) bekezdésében, (6) bekezdésében illetve (7) bekezdésében meghatározott kötelezettségének nem tesz eleget, a támogatást jóváhagyó határozatot vissza kell vonni.

(3) Ha a támogatásra jogosult az 5. § (8) bekezdésében meghatározott kötelezettségének nem tesz eleget, akkor a támogatás 75 %-át köteles a jogosulatlanul igénybe vett támogatásokra vonatkozó szabályok szerint visszafizetni.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a 5. § (8) bekezdése *a)* pontjában szereplő időszak alatt a 6. § (4) bekezdésében, a 7. § (4) bekezdésében, a 8. § (3) bekezdésében, a 9. § (3) bekezdésében, a 10. § (3) bekezdésében, a 11. § (3) bekezdésében, valamint a 12. § (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségének nem tesz eleget, úgy a támogatás 15 %-át köteles a jogosulatlanul igénybe vett támogatásokra vonatkozó szabályok szerint visszafizetni.

(5) Amennyiben a 3. § (1) bekezdésének *a)* pontja, *b)* pontjának *ba)* alpontja és *c)* pontja szerinti beruházással érintett területek agrár-környezetgazdálkodási támogatási programban is támogatást nyertek, úgy annak a területrésznek, amelyen a beruházás megvalósult, az agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága megszűnik, a támogatásra jogosultat azonban támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli.

Záró rendelkezések

22. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Külön jogszabályban megállapított, e rendelet 5. § (1) bekezdésének *a)* pontjában szereplő agrár környezetgazdálkodási intézkedés „Környezetvédelmi célú földhasználatváltás”, illetve „Természetvédelmi célú földhasználatváltás” célprogramjainak keretein belül támogatás csak akkor vehető igénybe, ha a kérelmező a támogatással érintett területre vonatkozóan e rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* pontjának *bc)* vagy *bd)* alpontjaiban meghatározott intézkedésekre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

23. §

Ez a rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 41. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Telepíthető, illetve invazív cserje- és fajok

A. Fásításokban és sövényekben telepíthető cserjefajok

Acer tataricum – tatár juhar
Amelanchier ovalis – fanyarka¹
Amygdalus nana – törpe mandula
Cerasus fruticosa – csepleszmegegy
Cerasus mahaleb – sajmegegy
Colutea arborescens – pukkanó dudafürt
Cornus mas – húsos som
Cornus sanguinea – veresgyűrű som
Corylus avellana – közönséges mogyoró
Cotinus coggygria – cserszömörce
Cotoneaster integerrimus – szirti madárbirs¹
Cotoneaster tomentosus – molyhos madárbirs¹
Cotoneaster niger – fekete madárbirs¹
Crataegus laevigata – cseregalagonya¹
Crataegus monogyna – egybibés galagonya¹
Euonymus europaeus – csíkos kecskerágó
Euonymus verrucosus – bibircses kecskerágó
Frangula alnus - kutyabenge
Juniperus communis – közönséges boróka
Ligustrum vulgare – vesszős fagyal
Padus avium – zselnicemegegy
Rhamnus catharticus – varjútövis benge
Salix triandra – mandulalevelű fűz
Salix purpurea – bíborfűz
Salix viminalis – kosárkötő fűz
Salix elaeagnos – parti fűz
Salix rosmarinifolia – serevényfűz
Salix caprea – kecskefűz
Salix cinerea – rekettyefűz
Salix aurita – füles fűz
Sambucus nigra – fekete bodza
Sambucus racemosa – fürtös bodza
Sarthothamnus scoparius – seprőzanót
Spiraea salicifolia – fűzlevelű gyöngyvessző
Spiraea media – szirti gyöngyvessző
Taxus baccata – tiszafa
Viburnum lantana - ostorménbangita
Viburnum opulus – kányabangita

¹ Almatermesű ültetvények mentén nem támogatható.

B. Fásításokban telepíthető fajok

Acer campestre – mezei juhar
Acer platanoides – korai juhar
Acer pseudoplatanus – hegyi juhar
Acer tataricum – tatár juhar
Alnus glutinosa – mézgás éger
Alnus incana – hamvas éger
Betula pendula – bibircses nyír
Betula pubescens – szőrös nyír
Carpinus betulus – gyertyán
Cerasus avium – madárcseresznye
Fagus sylvatica – bükk
Fraxinus angustifolia ssp. pannonica – magyar kőris
Fraxinus excelsior – magas kőris
Fraxinus ornus – virágos kőris
Malus sylvestris – vadalma
Populus alba – fehérenyár
Populus x canescens – szürkenyár
Populus nigra – feketenyár
Populus tremula – rezgőnyár
Pyrus pyraeaster – vadkörte
Quercus cerris – cser
Quercus petraea – kocsánytalan tölgy
Quercus pubescens (Q. virgiliana) – molyhos tölgy
Quercus robur – kocsányos tölgy
Salix alba – fehér fűz
Salix fragilis – törékeny fűz
Sorbus aria – lisztes berkenye
Sorbus aucuparia – madárberkenye
Sorbus semiincisa – budai berkenye
Sorbus torminalis – barkócaberkenye
Tilia cordata – kislevelű hárs
Tilia platyphyllos – nagylevelű hárs
Tilia tomentosa – ezüst hárs
Ulmus glabra – hegyi szil
Ulmus laevis – vénic szil
Ulmus minor – mezei szil
Ulmus procera – érdeslevelű mezei szil

C. Invazív cserje- és fajok

Acer negundo – zöld juhar
Ailanthus altissima – bálványfa
Amorpha fruticosa – gyalogakác
Celtis occidentalis – nyugati ostorfa

Elaeagnus angustifolia – keskenylevelű ezüstfa
Fraxinus americana – amerikai (fehér) kőris
Fraxinus pennsylvanica – amerikai (vörös) kőris
Lycium barbarum – ördögcérna
Prunus serotina (*Padus serotina*) – kései meggy
Pinus nigra – fekete fenyő
Pinus silvestris – erdei fenyő
Robinia pseudoacacia – fehér akác
Syringa vulgaris – közönséges orgona
Tamarix gallica – francia tamariska
Tamarix ramosissima – ogyesszai tamariska

2. számú melléklet a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelethez

**Természetes alapanyagú, engedélyezett (fa, nád vessző) madárvédelmi berendezések
mezőgazdasági területen;**

A. Madárvédelmi berendezések kihelyezése

B. Madárvédelmi berendezések műszaki leírása

A berendezések fő szerkezeti elemei fa, nád, illetve vessző alapanyagokból készülhetnek;

Berendezés	Típus	Védett fajok	Kihelyezés	Támogatott mennyiség (min – max)	Támogatási érték (eurónak megfelelő forintösszeg/db)	
mesterséges fészekodú	A	kék cinege, barátcinege	erdőközeli ültetvény fái, erdősáv, erdőfolt, erdőszél	2 – 10 db/ha	12	
	B	széncinege, mezei veréb, házi veréb, örvös légykapó	ültetvény fái, fa, fasor, facsoport, erdősáv, erdőfolt, erdőszél	2 – 20 db/ha	16	
	C	házi rozsdafarkú, kerti rozsdafarkú, barázdabillegető, szürke légykapó	nyíltabb helyek fái, magasabb kerítés és kőfal	2 – 6 db/ha	12	
	D	szalakóta, búbosbanka, seregély, füleskuvik	nagyobb fa, fasor, facsoport, erdősáv, erdőfolt szélső magas fái, oszlop,	1 – 2 db/ha	24	
	S	kuvik	vörös vércse, kék vércse, erdei fülesbagoly, csóka	magasabb fa, fasor, facsoport, erdősáv, erdőfolt magas fái	2 – 20 db/100 fm	40
			idősebb ültetvény, fasor facsoport, erdősáv, erdőfolt fái	0,5 – 1 db/ha	24	
		fasor, facsoport, erdősáv, erdőfolt öreg fái	1 – 2 db/ha			
			tőkés réce, barátréce, cigányréce	halastavak partmenti növényzete és szegélyei, nádasok, növényzettel borított szigetek	1 – 4 db/ha	32
mesterséges fészkelősziget	csér	küszvágó csér, dankasirály	halastavak nyílt vízfelületei	0,5 – 2 db/ha	60	
	szerkő	fattyúszerkő	halastavak nyílt vízfelületei	0,5 – 2 db/ha	60	
mesterséges denevérodú	-	denevérfajok	magasabb fa, fasor, facsoport, erdősáv, erdőfolt magas fái, magasabb épületek fala	2 – 5 db/ha	16	
T-ülőfa	-	ölyvek, vércsék, rovarrevő vártamadarak	nagyobb, nyílt szántó- és gyepterületek	0,5 – 2 db/ha	16	

Típus	Alapterület (belső, min.)	Mélység (berepülő nyílás aljától)	Berepülő nyílás (átmérő Ø, magasság x szélesség)	Kihelyezés magassága	Fészekanyag elhelyezése	Kihelyezés módja
A	10 x 10 cm	16-18 cm	2,6-2,8 cm Ø	1,5-2 m	-	faágra függesztve, fatörzsre rögzítve
B	12 x 12 cm	16-20 cm	3,2-3,4 cm Ø	1,5-8 m	-	faágra függesztve, fatörzsre vagy kerítésoszlopra rögzítve
C	12 x 12 cm	8-12 cm	8-10 x 12 cm	2-5 m	-	épület falára, fatörzsre vagy kerítésoszlopra rögzítve
D	20 x 20 cm	35-40 cm	5,5-6,0 cm Ø	2-8 m	-	fatörzsre vagy fa telefonoszlopra rögzítve, épület falára
S	25 x 25 cm	10-15 cm	15-20 x 25 cm	4-15 m	5 cm gyöngykavics vagy mules	élő fatörzsre vagy fa telefonoszlopra rögzítve
	120 x 30 cm	henger alakú	6,8-7,0 cm Ø	2-5	3 cm fűrészpor	fa oldalágára függesztve
	100 x 50 cm	25 cm	15 x 15 cm	2-15 m	3 cm fűrészpor	épületek padlása, tetőszerkezete
	30 x 30 cm	0 cm	30 x 30 cm	0,2-0,5 m	nád	partmenti növényzet, nádas, növényzettel borított szigetek
csér	200 x 300 cm	15 cm	-	0,1-0,2 m	5 cm murva és kavics	cölöpök tetejére erősítve, parttól 100, illetve nádastól 50 méterre
szerkő	200 x 300 cm	15 cm	-	0,1-0,2 m	5 cm nádpalló	cölöpök tetejére erősítve, parttól 100, illetve nádastól 50 méterre
denevér	25 cm x 8 cm	0 cm	2,0 x 6,0 cm	2-6 m	-	fatörzsre vagy oszlopra rögzítve, épület falára
T-ülőfa	5-6 cm vastag és 2,5-3 méter hosszú rúd vagy oszlop, tetején keresztben 0,5-0,6 m hosszú és kissé vékonyabb vízszintes farúd					talajba ásva vagy ütve, nyílt szántóföldi részeken, fátlan szegélyeken

3. számú melléklet a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelethez

Támogatási kérelmek részletes pontrendszere

Értékelési szempont megnevezése	Értékelés módja	Értékeléshez rendelhető maximális pontszám
Szakmai szempontok		
<i>Földhasználati támogatások esetén</i>		
A terület környezeti érzékenysége (MePAR lehatárolás alapján)	Natura 2000 terület	12
	nitrátérzékeny	10
	sérülékeny ivóvízbázis	10
	12 %-nál nagyobb lejtésű	10
	Duna-Tisza közti homokhátság területe	3
Vállalni kívánt önálló intézkedés (célprogram) rangsora	sorközgyepesítés	5
	bakhát	10
	mezővédő fásítás	15
	sövénytelepítés	15
Egyéb szempontok	gyeptelepítés	25
	Füves mezsgye létesítése sövénytelepítéssel, illetve mezővédő fásítással együtt	5
	Sövénytelepítés és mezővédő fásítás együttes elvégzése esetén	5
<i>Eszközbekzerzés esetén</i>		
AKG-ban vállalt célprogram szintje (amennyiben több célprogramban vesz részt a kérelmet benyújtó, úgy a legmagasabb szintű kerül értékelésre)	tanyás gazdálkodás	10
	integrált gazdálkodás	10
	ökológiai gazdálkodás	20
	zonális természet- talaj- és víz védelmi célú gazdálkodás	30
Beszerezni kívánt eszközök rangsora	kerítés	30
	madárvédelmi berendezés	40
Szakmai szempontok összesen:		70 pont
Horizontális szempontok		
Hátrányos helyzetű terület (EMVA általános rendelet szerinti)	a hátrányos helyzetű területen elhelyezkedő település határában tervezett beruházás	6
	egyéb település határában tervezett beruházás	0
Elmaradott és munkanélküliséggel sújtott terület (a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos	a társadalmi-, gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott település határában tervezett beruházás	4

átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet alapján)	az országos átlagot legalább 1,75-szörösen meghaladó munkanélküliségű település határában tervezett beruházás	4
Mezőgazdasági foglalkoztatottak aránya	a tervezett beruházással érintett településen eléri vagy meghaladja az országos átlagot a KSH adatai szerint	8
	a tervezett beruházással érintett településen nem éri el az országos átlagot KSH adatai szerint	0
Térségi fenntarthatóság vizsgálata	a kérelmező lakhelye, illetve székhelye szerinti település határában tervezett beruházás	8
	a kérelmező lakhelye, illetve székhelye szerinti településsel szomszédos település határában tervezett beruházás	5
	egyéb helyen tervezett beruházás	0
Horizontális szempontok összesen:		30 pont
Összesen		100 pont